

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 104/06-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. apríla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť K., spol. s r. o., Š., zastúpenej advokátom JUDr. V. H., G., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 SŽ-o-KS 135/2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K., spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 9. januára 2006 doručené podanie K., spol. s r. o., Š., (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. V. H., G., ktoré bolo označené ako „Sťažnosť“. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovateľka namieta porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 11 S 14/2004-55 (správne sp. zn. 1 SŽ-o-KS 135/2004; pozn.) z dôvodu, že najvyšší súd aplikoval ustanovenie § 24 ods. 3 písm. h) zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o daniach z príjmov“) rozširujúcim spôsobom aj na vzťah, ktorý sa svojou povahou vymyká z rámca predmetu úpravy citovaného zákona.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že najvyšší súd rozsudkom z 30. júna 2005 č. k. 11 S 14/2004-55 (správne sp. zn. 1 SŽ-o-KS 135/2004; pozn.) potvrdil rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 7. februára 2004 č. k. 11 S 14/2004-31, ako aj všetky mu predchádzajúce rozhodnutia a označil postup sťažovateľky pri vyčíslení základu dane z príjmov za rok 2001 za nezákonný. Sťažovateľka uzatvorila v roku 2001 zmluvu o sprostredkovaní a odbornej pomoci s podnikateľom so sídlom mimo územia Slovenskej republiky – v Lichtenštajnskom kniežactve a s miestom plnenia taktiež mimo územia Slovenskej republiky. Sprostredkovateľ a poskytovateľ odbornej pomoci riadne vyúčtoval svoje zmluvné plnenia sťažovateľke, ktorej dlh plynúci z uvedeného titulu sa stal zročným až v roku 2002. Sťažovateľka účtovala uvedenú sprostredkovateľskú províziu a odmenu za odbornú pomoc ako daňový výdavok roka 2001, čo bolo rozsudkom najvyššieho súdu označené ako nezákonné.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že jej základné právo na súdnu ochranu bolo porušené tým, že najvyšší súd aplikoval ustanovenie § 24 ods. 3 písm. h) zákona o daniach z príjmov rozširujúcim spôsobom aj na vzťah, ktorý sa svojou povahou vymyká z rámca predmetu úpravy tohto zákona. Najvyšší súd odôvodnil svoj názor tým, že uvedené ustanovenie má všeobecnú záväznosť pre platby v prospech všetkých daňovníkov (t. j. daňovníkov s obmedzenou i neobmedzenou daňovou povinnosťou) i nedaňovníkov (osoby stojace mimo územnú a osobnú pôsobnosť zákona o daniach z príjmov).

Sťažovateľka sa domnieva, že zo štruktúry ustanovenia § 24 ods. 3 zákona o daniach z príjmov a osobitne zo vzťahu písmena e) k písmenu h) tohto odseku možno vyvodiť záver, že ustanovenie písmena h) nemá všeobecnú záväznosť pre platby v prospech všetkých

daňovníkov, ale vzťahuje sa iba a výlučne na platby v prospech daňovníkov s neobmedzenou daňovou povinnosťou (§ 2 ods. 2 a § 17 ods. 3 zákona o daniach z príjmov).

Postupom najvyššieho súdu je zároveň hrubo negovaný aj zákonný princíp daňovej spravodlivosti vyplývajúci z ustanovenia § 23 ods. 3 písm. c) a g) zákona o daniach z príjmov, ktorý pokrýva celý rozsah jeho osobnej a územnej pôsobnosti. Princíp daňovej spravodlivosti v prípade nákladu, ktorý sa stáva daňovým výdavkom u jedného daňovníka až po zaplatení (§ 24 ods. 3 zákona o daniach z príjmov), znamená, že tento (náklad) sa u iného daňovníka stáva daňovým príjmom až po jeho prijatí. V rámci vzťahov, ktorých stranami však nie sú výlučne daňovníci, by aplikácia § 24 ods. 3 písm. h) zákona o daniach z príjmov viedla k deformácii uvedeného princípu.

Sťažovateľka napokon uvádza, že z logického výkladu § 24 ods. 3 zákona o daniach z príjmov je zrejmé, že:

1. ustanovenie § 24 ods. 3 písm. h) zákona o daniach z príjmov nemalo všeobecnú záväznosť, ale sa vzťahovalo iba na platby v prospech daňovníkov s neobmedzenou daňovou povinnosťou (§ 2 ods. 2 a § 17 ods. 2 zákona o daniach z príjmov);
2. na platby v prospech daňovníkov s neobmedzenou daňovou povinnosťou (§ 2 ods. 3 a § 17 ods. 3 zákona o daniach z príjmov) sa vzťahovalo výlučne ustanovenie § 24 ods. 3 písm. e) zákona o daniach z príjmov a
3. na peňažné plnenie a nepeňažné plnenie nedaňovníkom (t. j. osobám neuvedeným v § 2 a § 17 zákona o daniach z príjmov) z obchodného, technického alebo z iného poradenstva, z poskytovania služieb, z riadiacej a sprostredkovateľskej činnosti a podobných činností poskytovaných mimo územia Slovenskej republiky nie je aplikovateľné ani ustanovenie § 24 ods. 3 písm. h), ani písm. e) zákona o daniach z príjmov.

Najvyšší súd tým, že vykladal a uplatnil zákon o daniach z príjmov iným spôsobom, podľa názoru sťažovateľky favorizoval fiškálne záujmy štátneho rozpočtu a porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyniesol tento nález:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím rozsudkom zo dňa 30. júna 2005 sp. zn. S 14/2004-55 (správne sp. zn. 1 Sž-o-KS 135/2004; pozn.) porušil základné právo obchodnej spoločnosti K., spol. s r. o., sídlom Š., IČO..., zapísanej v OR OS Nitra, oddiel Sro, vl. č. ..., domáhať sa svojho práva na nestrannom súde podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 30. júna 2005 sp. zn. S 14/2004-5 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie“ (správne sp. zn. 1 Sž-o-KS 135/2004 z 30. júna 2005; pozn.).

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh vrátane sťažnosti predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

V súvislosti s odmietnutím sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd uvádza, že o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh možno preto považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane a k súdu ako k orgánu verejnej moci, ktorý vykonáva súdnu moc podľa čl. 142 ústavy. Právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa po splnení predpokladov ustanovených zákonom stal účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd musí osobe (právnickej aj fyzickej) umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) sa však právo na súdnu ochranu nestotožňuje s procesným úspechom.

Sťažovateľka nenamietala a ani jej nebol upretý prístup k súdu (*denegatio iustitiae*) a ústavný súd nezistil ani porušenie procesných predpisov, ktoré by zasahovalo do jej základných práv alebo slobôd zaručených ústavou.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné predovšetkým pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ale je oprávnený posúdiť, či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprávných princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a tým k porušeniu

základných práv alebo slobôd sťažovateľky. Táto právomoc ústavného súdu nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a použitie zákonov neporušujú uvedené ústavnoprocenčné princípy (II. ÚS 54/02). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a súčasne by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Sťažovateľka namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu takým postupom najvyššieho súdu, ktorý zjavne nie je v príčinnej súvislosti s porušovaním jej základných práv alebo slobôd. Všeobecný súd o veci na základe jej návrhov konal a rozhodol, svoje rozhodnutie náležite odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže nahrádzať postupy a rozhodnutia všeobecných súdov spôsobom, akým to požaduje sťažovateľka, a tak preberať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 Občianskeho súdneho poriadku, ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprocenčných princíпов ustanovených v čl. 46 až 50 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu.

Ústavný súd vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z predloženého rozhodnutia najvyššieho súdu, z právnych východísk a záverov odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Okrem toho ústavný súd uvádza, že sťažovateľka napáda rozsudok najvyššieho súdu, v petite sťažnosti ho však neoznačila spisovou značkou rozsudku najvyššieho súdu, ale spisovou značkou rozsudku krajského súdu. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť odmietol aj pre nedostatok zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. apríla 2006